

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 165/2026-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Andreou Havlátovou Rajczyovou, advokátkou, Masarykova 12, Košice, proti postupu a uzneseniu Krajskej prokuratúry v Košiciach sp. zn. 5 Kn 27/25/8800 z 22. apríla 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť

1. Ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 24. júna 2025 a doplnenou 29. júla 2025 a 22. januára 2026 sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia základných práv zaručených v čl. 19 ods. 2, čl. 41 ods. 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva garantovaného v čl. 18 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa postupom a uznesením krajskej prokuratúry označeným v záhlaví tohto uznesenia (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Zároveň žiada priznať mu finančné zadosťučinenie a náhradu trov konania.

II.

Skutkové východiská

2. V zmysle neodkladného opatrenia nariadeného uznesením Mestského súdu Košice sp. zn. 18P/160/2024 z 22. novembra 2024 (ďalej len „uznesenie o neodkladnom opatrení“) je sťažovateľ oprávnený stretávať sa so svojim maloletým synom v tam špecifikovaných časových rámcoch a intervaloch. Pretože matka maloletého sťažovateľovi prevzatie maloletého v tvrdenom rozpore s uznesením o neodkladnom opatrení neumožnila, sťažovateľ na ňu podal trestné oznámenie pre podozrenie zo spáchania prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 349 Trestného zákona. Zmienené trestné oznámenie bolo uznesením Úradu inšpekčnej služby, útvaru inšpekcie, odboru inšpekčnej služby Východ ČVS: UIS-24/1-OISV-2025 z 18. marca 2025 podľa § 197 ods. 1

písm. d) Trestného poriadku odmietnuté. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú krajská prokuratúra napadnutým uznesením s poukazom na § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietla.

III.

Argumentácia sťažovateľa

3. Trestné oznámenie sťažovateľa bolo odmietnuté s tým, že pre naplnenie skutkovej podstaty prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 349 Trestného zákona musí byť začatý civilný výkon uznesenia o neodkladnom opatrení vo veciach starostlivosti súdu o maloletých spoločne s márnym použitím opatrení v civilnom procese. Takýto výklad však odporuje konštrukcii § 349 Trestného zákona. Civilné vykonávacie konanie týkajúce sa práv k maloletému môže trvať dlhší čas, a preto § 349 Trestného zákona upravuje trestnú zodpovednosť v situáciách, keď súd reflektuje potrebu upraviť pomery neodkladne. Výkonom rozhodnutia, t. j. práva sťažovateľa spojeného s povinnosťou matky maloletého, je už domáhanie sa úpravy určenej uznesením o neodkladnom opatrení. Napadnuté uznesenie v týchto intenciách neposkytuje odpovede na podstatné argumenty sťažovateľa a neprípustne odkazuje na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ktorá vznikla pred prijatím Civilného mimosporového poriadku.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Ústavnú sťažnosť sťažovateľa ústavný súd predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na odmietnutie ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

5. Neuniklo pozornosti ústavného súdu, že doslovné znenie petitu ústavnej sťažnosti sťažovateľa (zastúpeného kvalifikovanou právnu zástupkyňou, pozn.) vymedzuje jej smerovanie výlučne proti procesnému postupu (konaniu) krajskej prokuratúry. V odôvodnení ústavnej sťažnosti však sťažovateľ neuvádza, v čom by podľa jeho názoru malo spočívať porušenie ním identifikovaných referenčných kritérií právno-aplikačným postupom krajskej prokuratúry. V sťažnostnej argumentácii je ponúknutý názor o porušení práv napadnutým uznesením ako výsledkom (finalizujúcou koncovkou) aplikačného postupu krajskej prokuratúry, čo značí, že odôvodnenie ústavnej sťažnosti nekorešponduje jej petitu. Napriek tomuto formálnemu nedostatku ústavný súd z dôvodu materiálneho prístupu k ochrane ústavnosti, a tým aj k ochrane práv a slobôd fyzickej osoby, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou jeho rozhodovacej činnosti, pristúpil k posúdeniu napadnutého uznesenia bez adresovania výzvy sťažovateľovi na zosúladenie dôvodových línií ústavnej sťažnosti so sťažnostným návrhom.

6. Podstata sporu medzi sťažovateľom a krajskou prokuratúrou tkvie v tom, či je pri nerešpektovaní uznesenia o neodkladnom opatrení vo veciach starostlivosti súdu o maloletých potrebné začať výkon takého rozhodnutia ako nevyhnutnú podmienku (*conditio sine qua non*) začatia trestného stíhania pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia (§ 349 Trestného zákona) alebo či je možné viesť trestné stíhanie pre avizovaný prečin aj pri iba nerešpektovaní vykonateľného neodkladného opatrenia povinným subjektom bez potreby iniciácie jeho verejno-mocenskej exekúcie.

7. Ústavný súd poznamenáva, že v danom prípade ide primárne o otázku interpretácie a uplatňovania podústavného práva, ktorá z pohľadu príslušných orgánov verejnej moci môže byť riešená tak, ako to predostiera krajská prokuratúra. Hoci záver krajskej prokuratúry vyznieva v porovnaní s právnym názorom sťažovateľa kontrapozične, odôvodneniu napadnutého uznesenia nemožno uprieť racionálny základ. Ústavný súd pritom nevidí priestor pre vstup do úvah o správnosti, či opodstatnenosti výkladových alternatív v zmysle požiadaviek sťažovateľa, ak krajskou prokuratúrou zvolená interpretácia nie je arbitrárna a nevedie k absurdným dôsledkom.

8. Podľa § 349 Trestného zákona platí: „*Kto po tom, čo sa proti nemu bezvýsledne použili opatrenia v civilnom procese smerujúce k výkonu rozhodnutia súdu alebo súdom schválenej dohody o výchove maloletých detí, marí výkon takého rozhodnutia alebo dohody alebo kto marí výkon neodkladného opatrenia uloženého v civilnom procese na ochranu osôb ohrozených násilím alebo vo veciach starostlivosti súdu o maloletých, potrestá sa odňatím slobody na jeden rok až päť rokov.*“ Niet dubiozít o tom, že citované ustanovenie Trestného zákona obsahuje dve samostatné skutkové podstaty, ktoré sankcionujú dve rozdielne trestno-právne relevantné konania. Kým prvá alinea chráni výkon rozhodnutia súdu alebo súdom schválenej dohody o výchove maloletých detí, druhá alinea chráni výkon neodkladného opatrenia uloženého v civilnom procese na ochranu ohrozených násilím alebo vo veciach starostlivosti súdu o maloletých.

9. Pre ústavný súd je podstatné, že objektívnu stránku skutkovej podstaty prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa druhej aliney § 349 Trestného zákona tkvejúcu v **marení výkonu** neodkladného opatrenia vo veciach starostlivosti súdu o maloletých možno racionálne vykladať tak, že účelom výkonu rozhodnutia (vo všeobecnosti) je v rámci samostatného štádia konania vymôcť plnenie povinnosti uloženej vykonateľným rozhodnutím donucovacími prostriedkami. Výkon rozhodnutia vo veciach maloletých je pritom *de lege lata* upravený v § 370 a nasl. Civilného mimosporového poriadku. Uznesenie o neodkladnom opatrení vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa pritom nevykonáva bezprostredne a bez ďalšieho po nadobudnutí jeho vykonateľnosti, ako sa to usiluje navodiť sťažovateľ, ale až potom, keď povinný povinnosť určenú mu daným uznesením dobrovoľne nerešpektuje a v tomto dôsledku súd zákonom ustanoveným postupom rozhodne o výkone avizovaného uznesenia.

10. Inak povedané, vykonateľnosť a výkon individuálneho právneho aktu nie sú totožné inštitúty. Vykonateľnosť (vymáhateľnosť) je podľa záverov odbornej spisby „mostom“ spájajúcim právoplatnosť a výkon rozhodnutia a až výkonom uznesenia o neodkladnom opatrení vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa dovŕšuje ochrana oprávnených záujmov osôb v súradniciach civilného mimosporového procesu (porov. Prusák, J. Teória práva. Krásno nad Kysucou : Absynt, 2023, s. 616 – 617). Zákonodarca pritom v § 349 Trestného zákona neuvažuje o marení „vykonateľnosti“ uznesenia o neodkladnom opatrení, ale až o marení „výkonu“ avizovaného

rozhodnutia, ktorým treba rozumieť verejno-mocenskú civilnú exekúciu. Na uvedenom nemení nič ani legislatívne zvýraznenie povinnosti využiť civilno-procesné mechanizmy smerujúce k výkonu rozhodnutia súdu alebo súdom schválenej dohody o výchove maloletých detí ako podmienky začatia a vedenia trestného stíhania pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia v zmysle prvej aliney § 349 Trestného zákona.

11. Avizované závery primerane podporuje aj krajskou prokuratúrou odkazovaná judikatúra (napríklad rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3Tdo/59/2013 z 26. februára 2014), podľa ktorej podstatných črt (*in fine*) marenie výkonu neodkladného opatrenia znamená, že neodkladné opatrenie, ktoré má byť v dobe činu vykonané, fakticky v dôsledku konania páchatel'a vykonané nie je a vykonať ho nemožno. Nariadenie výkonu je však primárnou podmienkou, aby mohlo byť neodkladné opatrenie vykonané. Trestnoprávna ochrana sa tak neposkytuje vydanému vykonateľnému neodkladnému opatreniu, ak nebolo začaté konanie o jeho výkon jedným zo zákonných spôsobov výkonu. V súlade so zásadou subsidiarity trestnej represie preto možno prisvedčiť názoru najvyššieho súdu, že najprv by museli byť bezvýsledne použité mimo-trestné opatrenia civilného charakteru smerujúce k výkonu neodkladného opatrenia a až následné úmyselné konanie povinného subjektu smerujúce k zmareniu výkonu neodkladného opatrenia by bolo možné posúdiť ako prečin podľa druhej aliney § 349 Trestného zákona.

12. Na tomto argumentačnom podklade je teda ústavno-právne udržateľný záver, podľa ktorého malo v predmetnom prípade dôjsť najskôr k nariadeniu výkonu neodkladného opatrenia a až potom, ak by matka maloletého úmyselne na výzvu splnenia toho, čo pre ňu z neodkladného opatrenia vyplývalo, nereagovala a konala by tak, aby nariadený výkon neodkladného opatrenia zmarila, by bolo možné začať trestné stíhanie a vzniesť obvinenie pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa druhej aliney § 349 Trestného zákona. Hoci sťažovateľ s reflexiou avizovaných záverov najvyššieho súdu nesúhlasí s poukazom na skutočnosť, že vznikli za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, z ústavnej sťažnosti nemožno zistiť konkrétne právne dôvody, pre ktoré by táto judikatúra nebola použiteľná aj po nadobudnutí Civilného mimosporového poriadku.

13. Napokon treba dodať, že oznamovateľ trestného činu nemá ústavné základné právo, aby na podklade jeho trestného oznámenia bolo určité konanie kvalifikované ako trestný čin a aby bolo určitej osobe vznesené obvinenie. Posúdenie, či je dôvod na začatie trestného stíhania alebo či je v trestnom konaní potrebné prijať iné rozhodnutie, patrí do výlučnej právomoci orgánov činných v trestnom konaní (m. m. napr. IV. ÚS 180/09, III. ÚS 46/2011). Trestné právo je pritom krajným prostriedkom ochrany práv *ultima ratio*. Z avizovaného poslania trestno-procesnej regulácie vyplýva (okrem iného) to, že zákonodarca by mal kriminalizovať len tie najzávažnejšie prípady a umožniť čo najširšie uplatnenie mimo-trestných reakcií na porušenie práva. Pritom orgány činné v trestnom konaní a súdy majú uplatňovaním trestnej represie reagovať len na situácie spoločensky škodlivé, pri ktorých mimo-trestné prostriedky nestačia na ochranu ohrozených či porušených práv. V danom prípade niet pochyb o tom, že mechanizmy na ochranu sťažovateľových práv ležiace v netrestných sférach, teda v súradniciach civilnej exekúcie, existujú, pričom sťažovateľ ich využitie netvrdil, tým menej preukázal. Využitie avizovaných prostriedkov pritom nie je len výrazom subsidiarity trestnej represie vo svetle ochrany matky maloletého pred kriminalizáciou. Ideová konštrukcia viacerých korešpondujúcich ustanovení Civilného mimosporového poriadku totiž smeruje (z hľadiska účelu a štádií konania o výkon rozhodnutia vo veciach maloletých) aj

k naplneniu záujmu maloletého dieťaťa prostredníctvom zabezpečenia dobrovoľného plnenia povinností vyplývajúcich z vykonateľného súdneho rozhodnutia.

14. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím orgánu verejnej moci (v danom prípade napadnutým uznesením, pozn.) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu sťažovateľom označených práv, a to buď pre deficit relevantnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základnými právami, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (m. m. napr. I. ÚS 286/2023, III. ÚS 211/2025). Ústavný súd uvádza, že so zreteľom na závery uvedené v tomto uznesení chýba relevantná súvislosť medzi napadnutým uznesením a sťažovateľom označenými referenčnými normami. Preto ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti dospel k zisteniu, že napadnuté uznesenie nesignalizuje možnosť porušenia sťažovateľom označených práv, z čoho rezultuje, že dôvodnosť ústavnej sťažnosti nie je potrebné preskúmať po jej prijatí na ďalšie konanie. Ústavnú sťažnosť sťažovateľa preto ústavný súd odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

15. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa ako celok odmietol, bolo už bez právneho významu zaoberať sa požiadavkami sťažovateľa na priznanie finančného zadosťučinenia a náhrady trov konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. marca 2026

Robert Šorl
predseda senátu